

AKADEMINĖS ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Svarbiausios Šiaurės Lietuvos kolegijos (toliau – Kolegijos) veiklos gairės – užtikrinti akademinio darbo profesionalumą, akademinę laisvę ir demokratišką, pasitikėjimą bei kūrybingumą skatinančią atmosferą Kolegijos bendruomenėje, puoselėti pagrindines akademinės bendruomenės vertybes: pagarbą žmogui, teisingumą, sąžiningumą, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.
2. Šiaurės Lietuvos kolegijos akademinės etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) numato svarbiausius vengtino (netinkamo) akademinio elgesio atvejus ir įtvirtina pagrindines etiško akademinio elgesio nuostatas, kurių tiesiogiai neapibrėžia Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys bei kiti Kolegijos veiklą reglamentuojantys dokumentai.
3. Kodeksas taikomas visiems Kolegijos akademinės bendruomenės nariams – dėstytojams, studentams bei administracijos darbuotojams.

II. DĖSTYTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

1. AKADEMINĖS ETIKOS NORMOS

4. Kolegijos bendruomenės narių saviraiškos teisė apima akademinę laisvę, t. y. minties ir išraiškos laisvę, mokslo ir pedagoginės veiklos metodų ir priemonių pasirinkimo laisvę, atitinkančią pripažįstamus etikos principus, galimybę atvirai dėstyti savo požiūrį į studijų ir mokslinių tyrimų organizavimą ir administravimą, necenzūruojamai (laisvai ir atvirai) išreikšti kritines idėjas. Atsakingas naudojimasis šia laisve reikalauja, kad dėstytojai tokią pat laisvę pripažintų ir kitiems bendruomenės nariams, palaikytų kritinio mąstymo tradiciją bei atviro svarstymo atmosferą Aukštojoje mokykloje. Atsakingam naudojimuisi akademinė laisve prieštarauja:
 - 4.1. nepakantumas kitokiai studentų ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
 - 4.2. dėstytojo bei studento teisės išsakyti ir ginti savo nuomonę priimančiam sprendimui, reikšmingam Kolegijos bendruomenei, jos padaliniam ar pačiam asmeniškai, ignoravimas arba sąmoningas ribojimas;
 - 4.3. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas arba sąmoningas ribojimas;
 - 4.4. dalyvavimas moksliniuose tyrimuose ar bandymuose, žinomai susijusiuose su žala žmogui, gamtai, visuomenei ar kultūrai.
5. Kolegijos bendruomenės narių santykiai grindžiami pagarbos, geranoriškumo, nešališkumo ir nediskriminavimo principais. Akademinę etiką pažeidžia:
 - 5.1. kolegų ar studentų diskriminavimas kalba, veiksmais ar akademinio vertinimu dėl amžiaus, lyties ar lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ar etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų, taip pat tokio diskriminavimo toleravimas;
 - 5.2. kolegų ar studentų diskriminavimas (pozityvus arba negatyvus) dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;
 - 5.3. priekabiavimas prie kolegų ar studentų – kai dėl amžiaus, lyties ar lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ar etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka, taip pat kai toleruojamas žmogaus teises pažeidžiantis ir orumą žeminantis elgesys;
 - 5.4. studentų ar kolegų žeminimas naudojantis savo, kaip dėstytojo ar administracijos darbuotojo, viršenybe.
6. Bendruomenės narių tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumo bei akademinio solidarumo principais, orientuojami į studijų bei mokslinių tyrimų kokybę ir kūrybinę atmosferą užtikrinimą. Šiuo požiūriu akademinė etika pažeidžiama, kai:

- 6.1. profesinė konkurencija tarp kolegų įgyja nesąžiningas formas, dalyvaujama neteisėtuose, negarbinguose sandoriuose, nuslepia visiems dėstytojams ar studentams skirta informacija, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;
- 6.2. dėl kolegų tarpusavio antipatijos ar nesutarimų nukenčia studentai;
- 6.3. daromas spaudimas bendruomenės nariui siekiant nepelnyto įvertinimo arba norint nuslėpti nesąžiningus akademinis veiksmus;
- 6.4. išviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas ar pavaldinius (darbo užmokestis, asmeniniai reikalai ir pan.);
- 6.5. Kolegijos ir jo bendruomenės nario vardas žeminamas, sistemingai pažeidžiant akademinę drausmę ir viešąją tvarką;
- 6.6. kai dėstytojas studentų akivaizdoje nepagarbiai atsiliepia apie nedalyvaujančio kolegės pedagoginius gebėjimus, teorines pažiūras ar asmenines savybes.
7. Kiekvienas Kolegijos bendruomenės narys privalo paisyti Kolegijos bendrųjų interesų ir pagal galimybes prisidėti prie jos keliamų edukacinių bei tiriamųjų tikslų įgyvendinimo, t. y.:
 - 7.1. laikytis Kolegijos studijų ir mokslinių tyrimų strategijos, o konstruktyvią kritiką išsakyti visų pirma Kolegijos bendruomenės nariams;
 - 7.2. aktyviai palaikyti akademinio sąžiningumo standartus mokymo bei mokymosi ir mokslo taikomojoje veikloje;
 - 7.3. prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Kolegijos darbą;
 - 7.4. neinicijuoti ir (ar) nevykdyti projektų, siejamų su Kolegijos vardu, jei jų rezultatai nenaudingi bendriems Kolegijos interesams;
 - 7.5. netoleruoti atvejų, kurie gali būti susiję su korupcija, sukčiavimu ar mėginimu daryti neteisėtą poveikį Kolegijos bendruomenės nariui. Informacijos apie neteisėtus veiksmus ar aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo Kolegijos pažeidimu;
 - 7.6. nenaudoti Kolegijos vardo politinei, religinei veiklai ir savigyrai, nesinaudoti tarnybine padėtimi siekiant asmeninių tikslų.
8. Kolegijos mokslinę bazę, medžiaginius išteklius, kompiuterinę įrangą, biblioteką privalu naudoti racionaliai, atsakingai ir tik Kolegijos kaip institucijos prisiimtų įsipareigojimų vykdymo tikslais. Šią nuostatą pažeidžia:
 - 8.1. materialinių bei finansinių Kolegijos išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;
 - 8.2. piktnaudžiavimas Kolegijos ištekliais vykdant projektus;
 - 8.3. Kolegijos nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba aplaidumo.

2. DĖSTYMO ETIKOS NORMOS

9. Dėstytojo santykis su studentais turi būti orientuotas į akademinis reikalavimus. Susisaistymas neakademinio pobūdžio įsipareigojimais gali sukelti interesų konfliktą, todėl dviprasmiški santykiai su studentais vengtini. Akademinėi etikai prieštarauja:
 - 9.1. siekimas užmegzti intymius santykius su studentu, su kuriuo sieja dėstomas dalykas, vadovavimas tiriamajam darbui ar kitaip pasireiškiantis tiesioginis akademinis santykis;
 - 9.2. dėstytojo vaidmens prisiėmimas šeimos nario, artimo draugo, verslo partnerio atžvilgiu (egzaminavimas, vadovavimas rašto darbams ir pan.) tais atvejais, kai esama galimybės išvengti tokio vaidmens;
 - 9.3. tiesioginių ir netiesioginių dovanų, neakademinio pobūdžio paslaugų arba akademinio pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su studijuojamais dalykais, priėmimas iš studentų.
10. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos apie studentą viešinimas. Informacijos konfidencialumo principas reikalauja:
 - 10.1. nesant specialaus pagrindo (studento sutikimo, teisinio pagrindo, naudos studentui arba numatomos žalos kitiems), neatskleisti informacijos apie studento akademinis įvertinimus ar nuobaudas tretiesiems asmenims;

- 10.2. nenaudoti privataus pobūdžio informacijos apie studentą, kaip mokymo ar tyrimo medžiagos, nebent studentas sutiktų;
- 10.3. užtikrinti, kad pastabos ir komentarai apie studento rašto darbą, nepateiktą viešam gynimui, nebūtų prieinami tretiems asmenims.
11. Tiek studentams, tiek dėstytojams, tiek administracijai garso įrašymo priemonės studijų procese (paskaitose ir seminaruose) naudoti draudžiama, išskyrus atvejus, kai garso įrašymo priemonių naudojimas turi prasmę, efektyvina besimokančiųjų žinių įsisavinimą ir kompetencijų tobulinimą. Garso įrašymo priemonių naudojimas pripažįstamas pagrįstu bei tikslingu, jei paskaitose ir seminaruose dalyvauja neįgalių, kūno sužalojimą ar traumą patyrusių studentų, kuriems leidus taikyti garso įrašymo priemones sudaromos prielaidos pasiekti geresnių studijų rezultatų, palengvinamas dėstytojo pedagoginis darbas. Visi garso įrašymo priemonių naudojimo atvejai turi būti iš anksto suderinti su studijų proceso dalyviais (dėstytoju ir užsiėmime dalyvaujančiais studentais). Garso įrašymo priemonės gali būti naudojamos tik gavus studijų proceso dalyvių žodinį sutikimą.
12. Studento žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo dalyko tikslais, todėl:
- 12.1. dėstytojas privalo principingai reaguoti į studentų nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, duomenų falsifikavimas, egzaminų ar įskaitų rezultatų klastojimas, naudojimas pašaline pagalba egzamino ar įskaitos metu, svetimo rašto darbo pateikimas kaip savo, uždarbiavimas rašant rašto darbus kitiems studentams, vieno dalyko rašto darbo pateikimas atsiskaitant už kitą dalyką ar kursą;
- 12.2. dėstytojas privalo minimizuoti galimybes pasireikšti studentų akademiniam nesąžiningumui atsiskaitymų metu;
- 12.3. pasitikėjimą vertinimo teisingumu mažina, kai visi studentai arba jų dauguma įvertinami vien aukščiausiais arba žemiausiais balais, akivaizdžiai neatsižvelgiant į jų žinias ir sugebėjimus;
- 12.4. negalima primygtinai reikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš studento grupinėse diskusijose, tuo labiau sieti tokio pobūdžio informacijos pateikimą su žinių įvertinimu;
- 12.5. atsiskaitymas už dalyką negali būti siejamas su studentų dalyvavimu (nedalyvavimu) dėstytojui priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje ar visuomeninėje veikloje.

3. MOKSLINĖS TIRIAMOSIOS VEIKLOS ETIKA

13. Mokslinė veikla turi būti grindžiama sąžiningo tyrimo ir tiesos siekimo idealais. Tokią nuostatą pažeidžia:
- 13.1. empirinio tyrimo duomenų padirbinėjimas, falsifikavimas arba manipuliavimas jais;
- 13.2. sąmoningas gautų duomenų, prieštaraujančių tyrimo hipotezei, nutylėjimas;
- 13.3. sąmoningai klaidinantis informacijos apie empirinio tyrimo metodiką pateikimas;
- 13.4. empirinio tyrimo duomenų, kompiuterinių programų, empirinės medžiagos pavyzdžių, rankraščio vagystė arba sąmoningas sugadinimas;
- 13.5. plagijavimas, t. y. svetimo teksto, idėjos arba išradimo pateikimas kaip savo;
- 13.6. nepamatuotas bendraautorystės primetimas kolegoms ar pavaldiniams;
- 13.7. šališkumas recenzuojant mokslinio tyrimo projektus ar rezultatus;
- 13.8. nekorektiškas, tendencingas kolegų darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų;
- 13.9. rekomendavimas suteikti mokslo laipsnį, pedagoginį vardą, apdovanojimą arba mokslinės veiklos pripažinimą kitokiomis formomis, remiantis asmeniniu ar politiniu santykiu, o ne dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis;

III. STUDENTŲ ETIKOS KODEKSAS

1. AKADEMINĖS ETIKOS NORMOS

14. Pripažindami tiesą, žinojimą, gebėjimus, supratimą aukščiausiomis studijų vertybėmis ir tikėdamiesi pasitikėjimo bei teisingo savųjų pasiekimų įvertinimo, Kolegijos studentai privalo laikytis akademinio sąžiningumo principo, t. y.:
 - 14.1. būti nepakančiam bet kokiam akademiniam nesąžiningumui;
 - 14.2. pagarbiai elgtis su akademinės bendruomenės nariais, nepažeidžiant jų akademinį teisių ir asmens laisvės, nediskriminuoti kitų asmenų dėl jų lyties, tautybės, rasės, religijos, įsitikinimų ar negalių;
 - 14.3. laikyti, kad moralės etikos normų laikymosi požymiu turi būti tiesos sakymas, viešumas ir tiesos gynimas;
 - 14.4. tarpusavio santykiuose esant konfliktingoms situacijoms elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai, savikritiškai ir ieškoti takaus sprendimo;
 - 14.5. būti doru ir aktyviu visuomenės nariu, ugdyti savyje humanistines pažiūras, kurti tolerancijos, santarvės, pasitikėjimo atmosferą, gerbti žmogaus teises ir orumą;
 - 14.6. ugdyti Kolegijos dvasią ir kultūrą, puoselėti akademinės tradicijas;
 - 14.7. garbingai atstovauti ŠLK vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje;
 - 14.8. nežeminti studento vardo etiketo nesilaikymu, narkomanija ar kitais visuomenei nepriimtinais žalingais įpročiais.
 - 14.9. tausoti Kolegijos turtą ir laikytis nustatytos tvarkos Kolegijos patalpose bei jos teritorijoje.
15. Šiurkščiausiais akademinio sąžiningumo principo pažeidimais laikoma:
 - 15.1. Plagijavimas – svetimų idėjų pateikimas kaip savų. Būdingi plagijavimo atvejai:
 - 15.1.1. kai svetimas tekstas pateikiamas be citavimo ženklų – kabučių arba kitokio pobūdžio išskyrimo iš viso teksto (pvz. atskira pastraipa, kursyvu);
 - 15.1.2. kai perpasakojama arba cituojama svetima idėja, iliustracinė medžiaga ar duomenys nenurodant šaltinio;
 - 15.2. Sukčiavimas atsiskaitant už dalyką ar jo dalį koliokviumų, įskaitų, egzaminų ir pan. metu. Būdingi sukčiavimo atvejai:
 - 15.2.1. kai nusirašinėjama arba sąmoningai leidžiama kitam nusirašyti;
 - 15.2.2. kai pasakinėjama, naudojamos „paruoštukės“ arba kitokios egzaminatoriaus neleistos priemonės;
 - 15.2.3. kai svetimas rašto darbas įteikiamas kaip savas;
 - 15.2.4. kai tas pats rašto darbas pateikiamas atsiskaitant už kelis dalykus;
 - 15.2.5. kai atsiskaitoma už kitą asmenį arba atsiskaitant pasinaudojama kito studento darbu;
 - 15.2.6. kai nurodomas žinomai klaidingas šaltinio puslapis arba tinklalapio lankymo data.
 - 15.3. Padirbinėjimas. Būdingi atvejai:
 - 15.3.1. kai dėstytojo jau įvertintas rašto darbas pataisomas be dėstytojo sutikimo siekiant pareikalauti aukštesnio įvertinimo;
 - 15.3.2. kai padirbinėjami dėstytojų parašai, pažymos, kitokie dokumentai;
 - 15.3.3. kai padirbinėjami akademinų užduočių (laboratorinių, kursinių ir kitų darbų) duomenys ar rezultatai.
 - 15.4. Pagalba kitam atliekant nesąžiningą akademinį veiksma: plagijuojant, sukčiaujant arba padirbinėjant.
 - 15.5. Kyšininkavimas – atlygio už akademinės paslaugas siūlymas arba davimas (asmeninis ar grupinis).
16. Kolegijos studentai įsipareigoja aukštosios mokyklos mokslinę ir kompiuterinę įrangą, biblioteką ir medžiaginius išteklius naudoti atsakingai, tausojančiai ir pagal paskirtį.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Akademinės etikos kodeksas priimamas Kolegijos akademinėje taryboje bei tvirtinamas direktoriaus įsakymu.
 18. Akademinės etikos kodekso vykdymo priežiūrą atlieka ir jo įgyvendinimą atitinkamomis poveikio priemonėmis užtikrina direktoriaus įsakymu sudaryta Etikos komisija, veikianti pagal Kolegijos statutą bei savo darbo reglamentą.
 19. Kiekvienas Kolegijos akademinės bendruomenės narys privalo laikytis šiame Kodekse išdėstytų elgesio normų ir principų. Kodeksas skelbiamas Kolegijos internetiniame tinklapyje.
 20. Sankcijos už akademinės etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, skiriamos administracine tvarka, kaip numatyta Kolegijos statute bei studijų reglamente.
-